

教育部 2007年
原住民族語文學創作獎

泰雅語
得獎作品

Tayal

msboq roziq na yaba

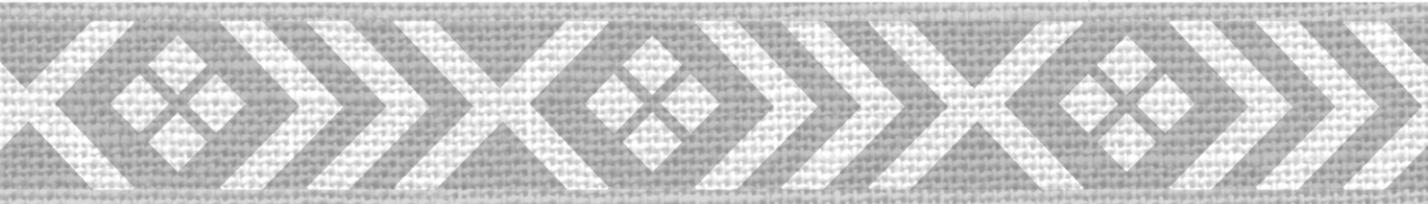
K'aba' maku, maki nbuwas k'aki' maku nga, wal lima mhoqin k'otas maku la. mhotaw qu nbuwas k'aki' maku lga, sazing nha nanaq pgluw mqyanux, nanu ngahi, yahu, rengreng sqyanux nha. pitu kawas qu k'aba' mu lga, mhoqin qu k'aki' mu lozi. wagaw balay kinnyaqix qu qyanux nya! si rngisi krrax qu inlungan nya k'aba' mu.

ana mha qani ga, blaq qu rawing nqu klisan, tpihun nqu k'aba' maku mha, uwah maki ngasan maku. nanan nya pqwas biru, yani mhngawaw ga, nanan nya plhang laqi, plhang kacing, ru kngahi kmazix. qutux qutux qu kawas mhminas, nhway mrkiyas qu k'aba' mu uzi la, ana kniyatan ga, qniyat balay mqwas biru, blaq balay qu qnwasan nya, syon ru sgalu balay nqu sinsiy nipun. nanu sinsiy nipun mnglung mha halay ta smatu plpuw “ko gako”?! ana ga s'agan na inu pila mqwas biru 'bnux la pi?

masuq mqwas biru qu “banzing kiyoyiq siyo” lga, pson pqwas son qu “nogyow kosiyo siyo” ka sinsiy nipun la. hiya kwara sruru nha musa mlu pspung kmal ke, ru pspung ywaw nya kmuhi nniqun, blaq baly seseki nya kwara qu tayhoku siyu, gluw na tayal. masuq kosiyo lga, nanu sawu qinut qu ngasan nya, t'aring nanaq mbuci mqiyunuh la, tiyun sazing kawas, psqun hga qu k'aya' maku la, ini lawa bsiyaq nga,

hluyun nipun 'san na “takasa gyutay”, ru pglu nya qasu, rasun nya mciliq nanyo lozi, pinqzyu k'aba' mu, mha: “wagaw balay m'uwi mciliq nanyo, kliyan ga tlking qu hikoki amelika mwah mhotaw bakurang, lhngan ga nhway mkaraw qqhoniq, hmbet qu bway qhoniq manga ka ktu. piyux balay qu hitay nipun, kiya na m'uyay ru kiyapun netay kayo, ruma ga spliq, wal si hoqin kya la. pucing lga, yasa nanaq kinklokah nya hitay nipun, ini thoyay mciliq wasi sthwi ru kosan la. makuh mciliq amelika lga, yasa ku pglu sami nya qasu, ini baqi maha pira rriyax mqhangi sami silung, ru tehuq sami minato takawu la. mbiyaq qasu lga, si luhing mha nhay hazi tehuq ngasan qu qслиq.” tzyun tiyu kawas tehuq qalang k'aba' mu, pinqzyu lozi mah: “mhuway balay qu kinbkesan ta, ana maki thiyay ru mha nanu zihun ku qyanux ga, ini saku nya laxi mlhang ru miq piyux na qoyat, yasa nyuh saku qmyanux tehuq urawu qalang maku lozi!”

kahun nanyo k'aba' mu lga, hga qu k'aya' mu t'aring phoruy qba mciyaw ywaw na hlahuy la, qmayat kacing, biyoq, mit, ngta, guru, kmuhiy yutaq, kaway, ngahi, sehuy, mlamu nya pciywagun, klyan hngan ini hngaw mciyaw, yasa ku mblaq hazi qnhan nha. ru galan cikay mrho qalang, mpuw sazin kawas qu gomin rayhiyo,

piyux hazi 'nraw nqu ywaw na qalang, yani qu msina pila skbalay tuqi, suwiro qsiya, qpan qu stnhan, r'maw zihun qyanux qu squliq, ru sbalay mhmud na ywaw qalang. strahuw balay kwara qalang qu pinciywagan nay.

ana ga, aki n'aring tblaq hazi qyanux nha k'aba' ru k'aya' mu lga, yani hazi qu smbu' bisu ka kayal, "klung!...klung!..." ma hngiyang nya, mxan qsliq ma k'aya' mu, wasi k'ngat suna nya la, ana nqu sin-siy pkita nbu, ini thoyay ptuliq uzi la. ryax qasa ga tzyul payat nanaq qu kawas na k'aya' mu. k'aba' mu ga tzyul qeru kawas nya, wagaw ci kmxan qu qsliq nay k'aba' maku? si rngisi krrayx qsliq nya, ana pzimu utux kayan, mlawa qu babaw rhiyan, ini nha pongi! aring hani k'aba' mu nanaq mrhang sami mtswe laqi, ana mha nanu zihun qyanux ga, lequn sami nya pqwas biru, galun kocyo sinsiy pqwasan biru qutux qsuyan mlikuy, galun kshat qutux sswe mlikuy, qutux qutux laqi blaq ci kwara sun nha pciyawgun. ana ga, sngilis na balay qutux ywaw lozi ga, mciyaw nqu b'nuh ka qutux laqi kner-in wasi q'ngat, ini baqi wa mha nanu qu ywaw nya.

pcing lga, spat pgan ru sazing kawas k'aba' mu la, kiya na m'uwiu uzi la,

mkaraw tunux qu ramu nya, ru mtakuy la, qutux kawas qu kian nya biyoyin ru hmoqin la. knita mu ga, wasi aras sboq roziq mkmi! lungan nya ga ini alax mnglung ywaw na laqi wah! wal qu k'aba' mu la, misu qani nanaq syun iziq inlungan splawa k'aba' san mha: "aba! mhway su, s'nun misu balay, qpzing su sqyanux maku inlungan mu krryax!"

wilang · toli 林光輝
退休教育人員
泰雅族語支援教師
原鄉為宜蘭縣大同鄉寒溪部落

爸爸的眼淚

我的爸爸，當祖母還懷他的時候，祖父就過世了。出生之後，他們母子倆相依為命，依靠蕃薯、野菜、蝸牛肉來過活。爸爸七歲的時候，祖母又過世了，爸爸的命運好苦，小小心靈就滿懷著悲情。

雖然命運這樣捉弄，爸爸的堂兄禮尙對他很好，收留我爸爸到他家同住。讓年幼的爸爸讀書，放假的時候，叫我爸爸在家照顧小孩，有時候上山放牛或是挖挖蕃薯。一年一年的過去我爸爸也逐漸的長大，爸爸雖然貧窮，但非常的勤奮唸書，成績相當的好，日籍老師非常喜歡及照顧他。日籍老師想送他到平地「公學校」就讀，但費用哪裡去籌措呢？

「蕃童教育所」畢業之後，日籍老師就送到「南澳農業講習所」講習，到了那邊，像演說比賽、農業技藝競賽，都推派我爸爸參加，在台北州所有泰雅族來說成績非常優異。講習所結業以後，很無奈的因家裡窮困，自己無依無靠，只有工作獨自生活。民國三十二年和我媽媽結婚，短短的婚姻生活，又被徵召到南洋加入「高砂義勇隊」。一上船就帶到南洋打仗。我爸爸敘述說：「到南洋打仗好辛苦，白天躲美軍飛機丟炸彈，夜間靜悄悄的爬樹摘樹果來充飢。好多日本兵，因為太疲累以及染上爛瘡，有些又因水土不符而下痢，就死在戰場。最後，日軍已精疲力竭，無法持續作戰，因此投降。美軍勝利之後，就叫我們上船，不知道在海上航行了多少時日，終於把我們遣送到高雄港。一下船內心歸心似箭，只希望早些回到自己的家鄉。」我爸爸民國三十六年回到家鄉，又敘述說：「感謝我們的祖靈，我雖然到遙遠又人地生疏的地方，更是遇到許多的困境，祖靈沒有放棄保佑我，並給我濃濃的祝福。因此，我又安然活著回到自己故

鄉的土地上！」

爸爸從南洋回來之後，他和母親攜手，從事田園工作，飼養牛、羊、豬、雞、鴨等家畜家禽；種植柑橘、李子等果樹，也種蕃薯、芋頭。許許多多的工作，日夜不休的努力，使生活稍有好轉。在地方上，爸爸也逐漸建立起聲望，曾經當過十二年的鄉民代表，爭取經費協助建設部落，像道路、水道、廁所等，協助清寒家庭，解決部落大小問題，政績很得地方稱頌。

原本爸爸、媽媽的生活稍有起色，但是，如同天上打雷，「轟隆…轟隆…」的巨響，我媽媽因覺心痛，突然無法呼吸，連醫生都無法急救，就離開我們。那個時候媽媽才三十四歲，爸爸三十九歲，爸爸的內心好痛苦？天天含淚過活。隨然祈求上蒼，呼喊大地，卻都不靈不應！從此，養育兒女的重擔，都落在爸爸的肩上，不管生活怎麼地困苦，他還是堅持讓我們讀書。長大之後，大兒子擔任國民小學校長，一個孩子從事警察工作，每個孩子都有很好的工作。但是，爸爸還是有有一件讓他很難過的事，妹妹在平地工作，突然間失去訊息，來龍去脈都無法了解。

最後，我爸爸八十二歲的那一年，是因為太辛苦了，導致腦充血病倒了，住院一年以後就往生了。在我看到爸爸離開那一剎那，眼睛仍是含著淚水閉上！他離開還是永遠放心不下兒女的事事物物。對我逝去的爸爸只能在內心深處呼喊說：「爸爸！謝謝您，我好懷念您，您的精神永遠活在我心中。」